

Informasjonsskriv om taushetsplikt

Begrepet taushetsplikt og hvilke opplysninger som er undergitt taushetsplikt:

Hovedhensikten med taushetsplikt er å verne om personopplysninger og å ivareta brukernes tillit til tjenestene/de ansatte.

Taushetsplikt er en plikt til å tie om bestemte forhold og en plikt til aktivt å motvirke at uvedkommende får innsyn i slike forhold.

Personlige forhold:

- Opplysninger om at en bruker er en bruker – altså opplysninger som røper et klientforhold – kan i seg selv være en følsom opplysning, og er derfor i utgangspunktet underlagt taushetsplikt
- Som typiske eksempler på ”noens personlige forhold” kan nevnes opplysninger om slektskaps-, familie- og hjemforhold, fysisk og psykisk helse, karakter og følelsesliv.
- Opplysninger om fødested, fødselsdato og personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted regnes ikke som opplysninger om personlige forhold, med mindre de røper et klientforhold som må anses som personlig.
- Opplysninger om den enkeltes utdanning og arbeid, herunder eksamenskarakterer eller annet resultat av utdanning, er som utgangspunkt ikke å anse som «personlige forhold» og dermed ikke underlagt taushetsplikt.
- Det er likegyldig om man har fått opplysningene muntlig eller skriftlig. Taushetsplikten gjelder både i arbeidstiden og i fritiden – og den blir ikke opphevet selv om man slutter i tjenesten eller brukeren skrives ut fra tjenesten.

Hvem har taushetsplikt

Enhver som arbeider i Sør-Odal kommune har taushetsplikt i henhold til bestemmelser i Forvaltningsloven. I tillegg til de ansatte har også støttekontakter, studenter og elever taushetsplikt. Men dersom f. eks journalister får tilgang til taushetsbelagte opplysninger, omfattes ikke journalistene av taushetsplikten.

Forvaltningsloven § 13

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

- 1) noens personlige forhold,
- 2) eller tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.

Som personlige forhold regnes ikke fødested, fødselsdato og personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted, med mindre slike opplysninger røper et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlige. Kongen kan ellers gi nærmere forskrifter om hvilke opplysninger som skal regnes som personlige, om hvilke organer som kan gi privatpersoner opplysninger som nevnt i punktumet foran og opplysninger om den enkeltes personlige status forøvrig, samt om vilkårene for å gi slike opplysninger.

Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten eller arbeidet. Han kan heller ikke utnytte opplysninger som nevnt i denne paragraf i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre.

Begrensninger i taushetsplikten

Hovedregelen er at vi har taushetsplikt om brukers personlige forhold. Dersom det skal gjøres unntak fra denne hovedregelen må det være hjemlet i bestemmelser i forvaltningsloven eller andre lover som klart angir begrensninger i taushetsplikt eller i henhold til samtykke.

Begrensninger i taushetsplikt betyr unntak. Det er ikke tilstrekkelig grunnlag for videreformidling av taushetsbelagte opplysninger at den som mottar opplysningene selv har taushetsplikt.

Lover med strengere bestemmelser enn Forvaltningsloven

Lov om sosiale tjenester i NAV § 44:

”Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for kommunen etter denne loven, har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e. Overtredelse straffes etter straffeloven § 121.

Taushetsplikten gjelder også fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted. Opplysning om en tjenestemottakers oppholdssted kan likevel gis når det er klart at det ikke vil skade tilliten til kommunen.

Opplysninger til andre forvaltningsorganer, jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6, kan bare gis når dette er nødvendig for å fremme kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningens oppgaver, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse.

Dersom et barns interesser tilsier det, kan fylkesmannen eller departementet bestemme at opplysninger skal være undergitt taushetsplikt, selv om foreldrene har samtykket i at de gjøres kjent.”

Lov om barneverntjenester § 6-7:

”Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, en institusjon,

et senter for foreldre og barn eller et omsorgssenter for mindreårige etter denne loven, har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e. Overtredelse straffes etter straffeloven § 121.

Taushetsplikten gjelder også fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted. Opplysning om en klients oppholdssted kan likevel gis når det er klart at det ikke vil skade tilliten til barneverntjenesten, institusjonen eller senteret for foreldre og barn å gi slik opplysning.

Opplysninger til andre forvaltningsorganer, jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6, kan bare gis når dette er nødvendig for å fremme barneverntjenestens, institusjonens, senteret for foreldre og barns eller omsorgssenteret for mindreåriges oppgaver, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse. Også yrkesutøvere i medhold av helsepersonelloven kan gis opplysninger etter denne bestemmelsen. Uten hinder av taushetsplikt skal barneverntjenesten av eget tiltak gi opplysninger til helse- og omsorgstjenesten i kommunen når det er grunn til å tro at en gravid kvinne misbruker rusmidler på en slik måte at det er overveiende sannsynlig at barnet vil bli født med skade, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 10-3. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av helse- og omsorgstjenesteloven, plikter barneverntjenesten å gi slike opplysninger.

Dersom et barns interesser tilsier det, kan fylkesmannen eller departementet bestemme at opplysninger skal være undergitt taushetsplikt, selv om foreldrene har samtykket i at de gjøres kjent."

Lov om helsepersonell § 21 til § 38:

Hovedregelen om taushetsplikt står i helsepersonellovens § 21. Videre omhandles taushetsplikt i paragrafene 22 til 38.

§ 21 Hovedregel om taushetsplikt

"Helsepersonell skal hindre at andre får adgang til eller kjennskap til opplysninger om folks legems- og sykdomsforhold eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell."

§ 25 Opplysninger til samarbeidende personell:

"Med mindre pasienten motsetter seg det, kan taushetsbelagte opplysninger gis til samarbeidende personell når dette er nødvendig for å kunne gi forsvarlig helsehjelp. Taushetsplikt etter § 21 er heller ikke til hinder for at personell som bistår med elektronisk bearbeiding av opplysningene, eller som bistår med service og vedlikehold av utstyr får tilgang til opplysninger når slik bistand er nødvendig for å oppfylle lovbestemte krav til dokumentasjon. Personell som nevnt i første og andre ledd har samme taushetsplikt som helsepersonell."

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 12-1

"Enhver som utfører tjeneste eller arbeid etter denne loven, har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e. Overtredelse straffes etter straffeloven § 121.

Taushetsplikten gjelder også fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted. Opplysning om

oppholdssted kan likevel gis når det er klart at det ikke vil skade tilliten til helse- og omsorgstjenesten å gi slik opplysning.

Opplysninger til andre forvaltningsorganer etter forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6 kan bare gis når dette er nødvendig for å bidra til løsning av oppgaver etter loven her, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse.

Dersom et barns interesser tilsier det, kan Fylkesmannen eller departementet bestemme at opplysninger skal være undergitt taushetsplikt selv om foreldrene har samtykket i at de gjøres kjent.”

Her kan du lese mer om taushetsplikt:

- Lov om sosiale tjenester i NAV
- Helsepersonelloven
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Forvaltningsloven
- Barnevernsloven